



Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik och lärande

1GN200 UVK-kurs: OSB I - Perspektiv på läraruppdraget samt fritidshemmet och skolan i samhället - grundlärare fritidshem, 7,5 högskolepoäng

Perspectives on the teacher assignment and the school and society for teachers in leisure time centers, 7.5 credits

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2012-03-28

Senast reviderad 2013-08-22 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Revidering av kapitelhänvisning i kurslitteraturen.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2013

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Samhällskunskap A. Eller: Samhällskunskap 1b/1a1+1a2

Mål

Kursen syftar till att utveckla kunskap om fritidshemmets och skolväsendets historia, värdegrund och samhällsliga villkor samt kompetens för läraryrkets uppdrag.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för vad uppdraget att arbeta som lärare i fritidshem innebär, och reflektera över detta med utgångspunkt i gällande styrdokument
- diskutera och förhålla sig till fritidshemmet som arbetsplats och samhällslig institution,
- redogöra för utbildningsväsendet och dess samhällsliga roll ur ett historiskt och ett samtida perspektiv med särskilt fokus på fritidshemmet i samverkan med förskoleklass och skola
- förklara och förhålla sig till frågor om demokrati och till utbildningsväsendets demokrati- och värdegrundsuppdrag inklusive hållbar utveckling, samt hur dessa uppdrag kan komma till uttryck i arbetet på fritidshem
- utifrån didaktiska perspektiv reflektera över skolans verksamhet och uppdraget som grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem
- tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt som grund för lärarutbildning och för ett professionellt yrkesutövande

- visa iormaga till kommunikativ kompetens i lyssnande, talande och skrivande till stöd för eget lärande och utvecklande av yrkeskunnande
- beskriva hur mångkulturella skolsammanhang har samspelat med grundläraryrkets uppdrag och komplexitet i ett historiskt perspektiv

Innehåll

Kursen tar upp fritidspedagogens yrkesroll ur ett historiskt, samhälleligt och demokratiskt perspektiv. Speciellt fokus riktas mot vad uppdraget att arbeta som lärare i fritidshem innebär i förhållande till de historiska och samhälleliga villkor som präglat och alltjämt påverkar fritidshemmets placering och uppdrag inom skolväsendet. Kursens innehåll behandlar dessutom fritidshemmets historiska framväxt från 1800-talets arbetsstuga, det tidiga 1900-talets eftermiddagshem fram till dagens fritidshem och fritidshemmets integrering i och samverkan med skolan. Fritidshemmets styrning och organisation förklaras och exemplifieras. I kursen identifieras fritidshemmets demokratiska uppdrag, värnandet om de mänskliga rättigheterna och värdegrundsfrågor, samt utbildningsväsendets bidrag till kunskaper om hållbar utveckling. I kursen introduceras begreppet didaktik och exemplifieras genom hur skolväsendets demokratiuppdrag kan förverkligas i fritidshemmets verksamhet vilket lägger grunden för de studerandes förståelse för skolväsendets samhällsuppdrag.

Professionsbas och professionell progression

Kursen introducerar fritidshemmet och skolan som arbetsplats och samhällelig institution. Fritidshemmets relation till förskoleklass och skola tydliggörs. Här läggs en grund för ett professionellt förhållningssätt där sociala relationer och kommunikativ kompetens i tal och skrift utvecklar kunskaper som stärker studentens professionella förmåga att handla och reflektera på adekvat sätt i relation till barns/elevs lärande. Kursen ska förbereda för kommande VFU-period och de mål som finns formulerade i denna.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Kursen introducerar vetenskapligt förhållningssätt som centralt för studier inom högre utbildning och för professionellt yrkesutövande. I kursen introduceras litteratursökning i bibliotekets databaser som en del i ett sådant förhållningssätt. I samband med redovisningar tränas att sakligt och korrekt kunna använda vetenskapliga källor och att kritiskt granska och kommentera dessa.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och gruppuppgifter. Undervisningsformerna stödjer såväl utvecklandet av en professionell kommunikativ förmåga som en kritisk och demokratisk kompetens där studenterna genom beskrivningar, framställningar och kritiska frågor ges beredskap att hantera kursinnehållet i relation till de verksamheter och yrkespraktiker utbildningen avser.

Information om obligatoriska moment återfinns i studiehandledningen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. Studenternas kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål.

Examinationer sker genom skriftliga och muntliga redovisningar. Oavsett examinationsform är det den enskilde studentens prestationer som bedöms och betygsätts. Närmare specifikation av examinationsformerna och kriterier för bedömning ges i kursens studiehandledning. För betyget godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Omtentamen erbjuds inom sex veckor efter ordinarie tentamenstillfälle (inom ramen för ordinarie terminstid).

Kursvärdering

Kursvärdering genomförs kontinuerligt muntligt och skriftligt under kursens gång. Efter avslutad kurs genomförs en skriftlig kursvärdering. Kursvärderingen sammanställs och arkiveras på institutionen. Resultatet återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Ackesjö, Helena (2011). *Förskoleklassen – en ö eller en bro mellan förskola och skola?* Stockholm: Liber, Kap 1-3 och 9-11 (s 1-33 och 115-148).

Ask, Sofia (2011). *Hållbara texter: grunder för formellt skrivande*. Stockholm: Liber, (96 s). ISBN: 978-91-47-10428-4.

Broady, Donald (2007). *Den dolda läroplanen*. Göteborg: Krut: kritisk utbildningstidskrift, 03475409; 127 (3/2007). (pdf-fil).

Colnerud, Gunnel (2004). "Värdegrund som pedagogisk praktik och forskningsdiskurs". *Pedagogisk forskning i Sverige*. 2004, årg. 9, nr. 2, (s 81-98). (pdf-fil).

Dimenäs, Jörgen (red) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket – vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber., kap 1 och 8 (ca 20 s).

Johansson, Inge (2011). *Fritidshemspedagogik: idé, ideal, realitet*. 1. uppl. Stockholm: Liber, Kap 1 och 5-7 (s. 7-18 och 80-110).

Lindensjö, Bo (1999). "Demokrati" i *Demokrati och medborgarskap*. Demokratiutredningens forskarvolym II. SOU 1999:77. Stockholm: Fakta info direkt (s 11-34). (pdf-fil).

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red) (Senaste upplagan). *Lärande, Skola, Bildning - grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur. Kap 3-4, 16-17.

Myndigheten för skolutveckling (2005). *Lärande om hållbar utveckling*. Stockholm: Liber, (21 s). Kan hämtas från www.skolverket.se

Orlenius, Kennert & Bigsten, Airi (2006). *Den värdefulla praktiken: yrkesetik i pedagogers vardag*. Stockholm: Liber, (157 s).

Pihlgren, Ann S (red) (2011). *Fritidshemmet: fritidslärares uppdrag på fritidshemmet och i skolan*. Lund: Studentlitteratur, (s 9-47 och 115-181).

Sandin, Bengt (2003). "Skolan, barnen och samhället – i ett historiskt perspektiv". I *Kobran, nallen och majjen. Tradition och förnyelse i svensk skola och skolforskning*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling, (16 s). (pdf-fil).

Sigrell, Anders (2008). *Retorik för lärare: konsten att välja språk konstruktivt*. Anders Sigrell & Retorikförlaget AB (135 s). ISBN 9186093037

Skolverket (2007). *Kvalitet i fritidshem, Allmänna råd och kommentarer*. Stockholm: Fritzes, (139). ISBN 9789185545308

Säfström, Carl Anders (2002). *Den demokratiska medborgaren går i skolan*. Ur *Exemplar nr 2/2002. Institutet för framtidsstudier (s 10-15). (pdf-fil)*

Främmande, nr 3/2002. Institutet för framstudsstudier, (s 10-15). (pdf-iii).

Aktuella styrdokument för fritidshemmet och den obligatoriska skolan (se www.skolverket.se).

Dessutom tillkommer ett kurskompendium som behandlar grundläraryrkets uppdrag och komplexitet i en mångkulturell skola (ca 40 sidor).

Ytterligare texter kan tillkomma i samråd med undervisande lärare.

Referenslitteratur

Haglund, Björn (2004). Traditioner i möte. *En kvalitativ studie av fritidspedagogers arbete med samlingar i skolan*. Diss. Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis, (s 1-82). ISBN 9173465194

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red) (senaste upplagan). *Lärande, Skola, Bildning - grundbok för lärare*. Stockholm: Natur & Kultur, (kap 6-7).

Richardson, Gunnar (senaste upplagan). *Svensk utbildningshistoria. Skola och samhälle förr och nu*. Lund: Studentlitteratur.